

PREDGOVOR PRVOM IZDANJU

Radio veze imaju niz komparativnih prednosti u odnosu na ostale sisteme veza, kao što su relativno niska cena, mogućnost instalacije bilo gde, bez obzira na teren i posebnu mogućnost uspostavljanja veze između mobilnih objekata. Zbog toga one čine veliki deo kako javnih tako i funkcionalnih sistema veza. Kurs predmeta "Eksploatacija radio saobraćaja" uveden je još pri osnivanju Odseka za PTT saobraćaj na Saobraćajnom fakultetu u Beogradu. Zahvaljujući uglavnom nastavniku na ovom predmetu, poživšem Lazaru Hranisavljeviću, dipl. ing., savetniku Savezne uprave za radio veze i članu mnogih međunarodnih komisija za radio komunikacije, ovaj predmet je već od početka bio tako koncipiran da osposobi buduće inženjere PTT saobraćaja za samostalno planiranje, projektovanje, organizaciju i održavanje različitih službi po radio vezama. Ovakav pristup programu predmeta zadržan je do danas uz stalnu dopunu prema najnovijim preporukama i izveštajima Međunarodnog konsultativnog komiteta za radiokomunikacije CCIR (*Comité Consultatif International des Radiocommunications*), Međunarodnog biroa za registraciju frekvencija IFRB (*International Frequency Registration Bureau*) i drugih specijalizovanih institucija.

U ovom Priručniku dat je niz dijagrama, nomograma i tabela različitih parametara radio veze. On omogućava lakše praćenje nastave i računskih vežbi, kao i izradu projektnih zadataka iz predmeta "Eksploatacija radio saobraćaja", kao i srodnih predmeta koji se slušaju na Saobraćajnom fakultetu i drugim fakultetima. Korišćenje ovog priručnika podrazumeva poznavanje materije iz navedenih predmeta i korišćenje literature date u prilogu.

Iskreno se zahvaljujem recenzentu dr Slobodanu Lazoviću, redovnom profesoru Saobraćajnog fakulteta koji je pomogao pri izboru pomenutih dokumenata i svojim pažljivim pregledom doprineo valjanosti Priručnika. Takođe se zahvaljujem Snežani Licitar, Bosiljki Mrđa i Dragani Poznanović za uspele tehničku obradu Priručnika.

Vladanka Aćimović- Raspopović

PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU

Drugo izdanje Priručnika za vežbe i izradu projektnih zadataka iz predmeta "Eksploatacija radio saobraćaja" ne razlikuje se od prvog izdanja iz 1990. godine, osim što su ispravljene uočene štamparske greške.

Vladanka Aćimović- Raspopović

PREDGOVOR TREĆEM IZDANJU

Priručnik predstavlja delimično izmenjeno i dopunjeno izdanje Priručnika za vežbe i izradu projektnih zadataka iz predmeta "Eksploatacija radio saobraćaja", izdatog poslednji put 1995. godine. Autor prvog i drugog izdanja Priručnika bila je poživša prof. dr Vladanka Aćimović-Raspopović, redovni profesor Saobraćajnog fakulteta, predsednik stručnog saveta Republičke Agencije za elektonske komunikacije – RATEL i član mnogih međunarodnih komisija za radio komunikacije, predsednica WIE (*Women in Engineering Affiliaty* grupe IEEE sekcije Srbije i Crne Gore. Bez njenog velikog truda i rada na materijalu koji se nalazi u Priručniku, njega sada ne bi ni bilo.

Program predmeta "Eksploatacija radio saobraćaja" prilagođen je novim nastavnim planovima, u okviru kojih obuhvata predmete "Osnovi radio komunikacija" i "Bežični komunikacioni sistemi".

U odnosu na drugo izdanje Priručnika, izvršene su izmene u skladu sa najnovijim ITU-R (*International Telecommunication Union - Radiocommunication*) preporukama i izveštajima ITU (*International Telecommunication Union*). Priručnik je dopunjen određenim dijagramima i tabelama kojih nije bilo u prethodnim izdanjima, uklonjene su uočene štamparske greške, a u skladu sa novim nazivom predmeta promenjen je i naziv Priručnika.